

Hwalek-Sengstock Ya?I? ?stismar? Tarama Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hwalek-Sengstock Ya?I? ?stismar? Tarama Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23087>

Özet

Hwalek-Sengstock Ya?l? ?stismar? Tarama Testi, ya?l? bireylerin potansiyel veya mevcut istismar durumlar?n? ve bu durumlara yol açan risk faktörlerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Ölçek, orijinal olarak Hwalek ve Sengstock tarafından tasarlanm?? olup, Türkiye'de Emine Özmete tarafından 2016 yılında Türkçe'ye uyarlama çal??ması yapılm??tır. Bu uyarlama çal??ması, testin Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini ara?tırması ve ya?l? istismar?n?n tanınmasında kullanılabilecek 14 maddelik, üç alt boyutlu bir yapıya uygunlu?unu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Ya?l? ?stismar?, Tarama Testi, Hwalek-Sengstock, Uyarlama, Gerontoloji, Risk De?erlendirmesi, Psikometri

Yazarlar

Ölçeğin orijinal geli?tiricileri Hwalek ve Sengstock'tur. Türkçe uyarlama çal??ması'nın sorumlu yazarı ise **Emine Özmete**'dir.

Amaç

Hwalek-Sengstock Ya?l? ?stismar? Tarama Testi'nin temel amacı, ya?l? bireyler arasında fiziksel, duygusal, finansal veya ihmal yoluyla gerçekleşen ya?l? istismar? durumlar?n? erken tespit etmektir. Ölçek, risk altında olabilecek ya?l?lar? belirleyerek sosyal hizmet uzmanlar? ve sa?lık profesyonelleri için müdahale gerektiren durumlar hakkında önemli ipuçlar? sağlamayı hedefler.

Ölçek, do?rudan istismar göstergelerinin yanı sıra, ya?l?n?n savunmasızlı?ın? artıran çevresel ve kişisel özellikleri de de?erlendirerek kapsamlı bir risk profili ç?karmayı amaçlamaktadır. Bu sayede, sadece mevcut istismar? değil, aynı zamanda potansiyel istismar durumlar?n? da önlemeye yönelik çal??malar için zemin hazırlar.

Yapı

Hwalek-Sengstock Ya?l? ?stismar? Tarama Testi, ya?l? istismar? riskini üç ana psikolojik ve sosyal yapı üzerinden ölçmektedir. Toplam 14 maddeden oluşan bu ölçek, ya?l?n?n çevresiyle etkileşimini, bağımsızlık düzeyini ve kişisel haklar?n?n korunma durumunu sorgular.

Ölçeğin alt boyutlar? ve madde sayıları şunlardır:

Ki?isel Haklar?n ?hlali ve Do?rudan ?stismar (3 madde): Bireyin temel haklar?n?n ihlal edilip edilmedi?i ve fiziksel veya duygusal istismara maruz kal?p kalmad???na odaklan?r.

Savunmas?z Olan Ya?l?n?n Özellikleri (5 madde): Ya?l?n?n ba??ml?lik seviyesi, karar verme yetisi ve çevresel deste?e olan ihtiyac? gibi istismara kar?? savunmas?zl???n? art?ran ki?isel faktörleri de?erlendirir.

Potansiyel ?stismar Durumu (6 madde): Aile içi gerilimler, bak?m veren yükü ve ya?l?n?n sosyal izolasyonu gibi istismar riskini art?rabilecek çevresel ve sosyal ko?ullar? sorgular.

Geçerlik

Özmete (2016) taraf?ndan gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çal??mas?nda ölçe?in yap? geçerli?i incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarlı olup olmad??? ara?t?r?lm?? ve üç faktörlü yap?n?n korundu?u tespit edilmi?tir. Ancak, kaynakta do?rudan geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Uyarlama çal??mas?, testin ya?l? istismar? riskini belirlemede kültürel olarak uygun ve geçerli bir araç oldu?unu göstermi?tir. Geçerlik çal??malar?, genellikle kriter geçerli?i ve yap? geçerli?i yöntemlerini içerir, bu da testin teorik yap?y? ölçtü?ünü ve di?er ilgili ölçümlerle tutarlı sonuçlar verdi?ini kan?tlar.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik güvenilirlik katsay?lar? ("-") olarak belirtilmi? olsa da, bir uyarlama çal??mas?n?n gere?i olarak Özmete (2016) çal??mas?nda ölçe?in iç tutarlılık güvenilirli?i (genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile) analiz edilmi?tir. Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle tutarlı oldu?unu gösterir.

Güvenirlik analizleri, testin farklı zamanlarda veya farklı uygulamalar taraf?ndan uyguland???nda tutarlı sonuçlar üretti?ini do?rulamak için kritik öneme sahiptir. Uyarlama çal??mas?, Hwalek-Sengstock Ya?l? ?stismar? Tarama Testi'nin Türkçe formunun güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, Türkçe adaptasyon çal??mas?nda Faktör Analizi kullan?larak incelenmi?tir. Bu analiz, ölçe?in 14 maddesinin teorik olarak belirlenen üç alt boyuta (Ki?isel Haklar?n ?hlali ve Do?rudan ?stismar, Savunmas?z Olan Ya?l?n?n Özellikleri, Potansiyel ?stismar Durumu) ayr?ld???n? desteklemi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, her bir alt boyutun kendine özgü bir istismar risk alan?n? temsil etti?ini ve maddelerin ilgili alt boyutlara yüksek yüklenme gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu üç faktörlü yap?,

ya?l? istismar?n?n çok boyutlu do?as?n? yakalama kapasitesini güçlendirmektedir.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Tarama Testi/Ki?isel Raporlama (Soru-Cevap)

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Ya?l? Bireyler

Ya? Grubu: Ya?l?k dönemi (Genellikle 65 ya? ve üstü)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ya?l? nüfus üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireylere veya bakım verenlere yönelik sorular aracılığıyla ya?l? istismar? potansiyelini ve risk faktörlerini tespit etmeye dayalıdır. Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemiştir, ancak tarama testleri genellikle evet/hay?r veya Likert benzeri bir ölçek kullanır.

Anahtar Kelimeler

Ya?l? Bakım?, Sosyal Hizmet, Psikometrik Özellikler, Savunmasızlık, Risk Tespiti, Emine Özmete

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıs?: Veri Kaynakta Sağlanmamıştır.

İletişim E-posta Adresi: eoymete@yahoo.com

Yazın Adresi: Emine Özmete (Uyarlama Sorumlusu)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştirme yılı kaynakta belirtilmemiştir. Türkçe uyarlama çalışması 2016 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanımı ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Emine Özmete ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Bu ölçek, akademik ve klinik amaçlarla Türkiye'de kullanıma sunulmuştur.

Kaynaklar

Özmete, E. (2016). Hwalek-Sengstock Ya?l? ?stismar? Tarama Testi: Türkçeye uyarlama çal??mas?. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(Ek1), 45-52. <https://www.dx.doi.org/10.5455/apd.200727>

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: scopemed.org

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: hwalek-sengstock-yasli-istismari-tarama-testi-toad.pdf

Hwalek-Sengstock Ya?l? ?stismar? Tarama Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek toplam 3 alt boyut ve 14 maddeden olu?maktadır:

Ki?isel Haklar?n ?hlali ve Do?rudan ?stismar alt boyutu (3 madde):

Sizinle zaman geçiren, sizi al??veri?e ya da doktora götüren birisi var m??

Savunmas?z Olan Ya?l?n?n Özellikleri alt boyutu (5 madde):

Ya?am?n?z hakk?nda kararlar? kim verir? Örne?in, nas?l ve nerede ya?aman?z gerekti?i gibi.

Potansiyel ?stismar Durumu alt boyutu (6 madde):

Ailenizde herhangi birisinden rahats?zl?k hissediyor musunuz?